

Kalkan korumuyor!

Koronavirüs salgınında Türkiye'deki ilk vakanın açıklanmasının üzerinden neredeyse bir ay geçti. Ekonomideki bozulma her geçen gün artıyor. Kapanan işyerleri, işsiz kalan çalışanlar, üretimi duran fabrikalar... Fatura büyüyor, daha da büyüyecek...

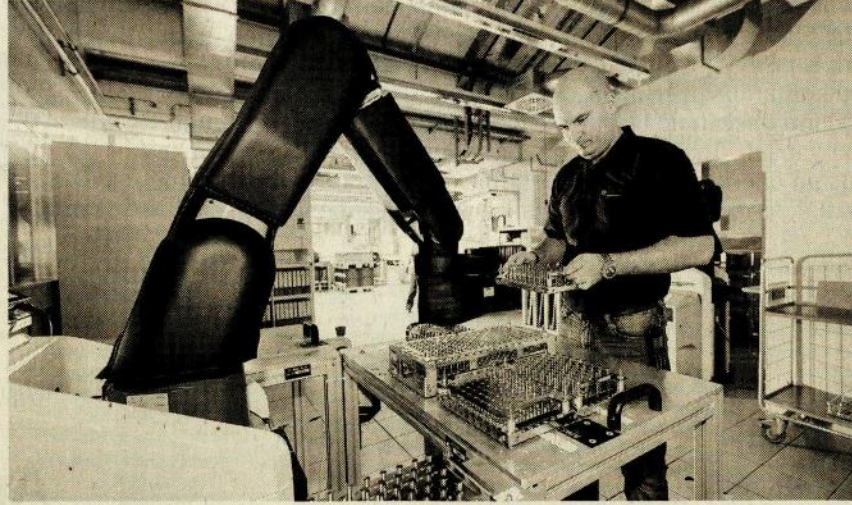
Hükümet, salgının yaratacağı sorunlara karşı önce 100 milyar liralık "Ekonomik İstikrar Kalkanı" adıyla bir paket açıkladı. Ardından da esnaf, küçük işletme, büyük işletme ayrımı yapmadan ek kaynak yaratıp, Kredi Garanti Fonu (KGF) kanalıyla şirketlere işletme kredisi vereceğini bildirdi. KGF'nin teminat limiti 25 milyar TL yeni kaynakla 50 milyar liraya çıktı çıkmasına ama bu kaynağa ulaşabilene aşk olsun!

Bir süredir iş dünyasından bu konuda ciddi şikâyet geliyordu. Bu şikâyetleri Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu seslendirdi. "Limit yok" bahanesiyle bankaların "ipe un serdiğini" söyledi. Halkbank, Ziraat Bankası ve VakıfBank, böyle bir durumun söz konusu olmadığını öne sürüp tepki gösterdi ama durum aynen böyle.

Kriterler belli değil

İşletme kredisine ne küçük işletmeler ulaşabiliyor, ne esnaf ne de sanayici. Aralarında sanayiciden küçük işletmeye kadar iş dünyasından birkaç isimle konuştum. Kredi konusunda hiçbir sonuç elde edemedim. Kredi başvurularının patladığını, çok büyük bir sıra oluştuğunu söyleyen bu iş insanları, krediye ulaşmanın hiç kolay olmadığını dile getiriyor. Yaşanan sorunlar arasında bankaların kredi kriterlerinin

Hükümetin koronavirüs salgınının ekonomide yarattığı ve yaratacağı sarsıntıyı önlemeye yönelik önlem paketi ne işçiyi ne de patronu memnun ediyor. Krizi nasıl atlatacağını bilemeyen şirketler bankalardan eli boş dönüyor. İstihdamda yüzde 80 payı olan KOBİ'ler bu kısıkaçta eziliyor...

belli olmaması ve ihtiyacı olmadığı halde kredibilitesi yüksek şirketlerin seçilmesi var.

Bu süreçte özellikle esnaf ve küçük işletmelerin ayakta kalması giderek zorlaşıyor. Bir iddiaya göre kredi sürecinin yavaşlatılması bir politika. Kaynakların amacı dışında kullanılarak dövize yönelme ihtimaline karşı, yavaş yavaş açılıyor krediler. Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu'nun yaptığı uyarı da bu kaygıyı yansıtıyor.

Salgının yarattığı ve bundan sonra yaratacağı tahribatın boyutları belirsiz. Ancak acil davranarak zararın azaltılması mümkün. Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ) Türkiye'de de dünyada da ekonominin bel kemiğini oluşturuyor. Dün-

ya Bankası verilerine göre dünyadaki KOBİ'ler ekonomik işletmelerin yüzde 90'ını temsil ederken, istihdamın yarısından fazlasını karşılıyor. Türkiye'de ise işletmelerin yüzde 98.8'i KOBİ'lerden oluşuyor ve toplam istihdamın yüzde 77'sini de bu işletmeler yaratıyor.

Kimse memnun olmadı

Şu ana kadar açıklanan tedbirler ne işçiyi ne işverene ilaç olmuş görünüyor. İşçi çıkarmayı üç ay yasaklayacağını açıklayan hükümet, işçiyi 1170 TL ile yoksulluğa mahkûm ediyor.

Küçük işletmeyi korumak için kalkan olsun diye açıkladığı kredilere ulaşmak ise deveye hendek atlatmaktan daha zor!

MOLEKÜL ÜRETİMİ DESTEKLENMELİ

Abdi İbrahim, Türkiye'nin 108 yıllık ilaç üreticisi. Türkiye'nin de sayıları çok azalan yerli üreticilerinden biri. Eşdeğer ilaç üretiminde başarılı bir kuruluş. Dünyanın en önemli ilaç firmalarının ilaçlarını Türkiye'de üretip ihraç ediyor.

Koronavirüs günlerinde bütün dünya salgını önleyecek aşı ya da ilacın keşfi peşinde. Dünya bütün bilgi birikimini birbiriyle paylaşıyor. Türkiye bunun neresinde?

İlaç İşverenleri Sendikası Başkanı da olan Nezir Barut'a ilaç sektöründeki gelişmeleri sordum.

Yeni dünya düzeninin de en önemli sektörlerden birinin ilaç olacağı ortada. Barut, Türkiye'nin ilaç üretiminde ne yazık ki hammadde olarak tamamen dışa bağımlı olduğunu söylüyor. Yerli sanayii güçlendirme konusunda ise yapılması gerekenleri şöyle sıralıyor:

✓ Bu süreç yerli ilaç üretiminin ne kadar önemli olduğunu ortaya koydu. Ancak tamamen dışa bağımlıyız. Bundan sonra kimya sanayii ve biyoteknoloji konusunda adımlar atılması gerekiyor. Geç kalıyoruz.

✓ İlaç sektöründe dünyada var olabilmek için öncelikle molekül üretimi yapmak gerekir. Bu ise güçlü bir araştırma geliştirmeye ihtiyaç demek.

✓ Türkiye'de firmalar cirolarının sadece yüzde 5'ini ar-ge'ye ayırabilirken dünyada bu oran yüzde 15-20. Üstelik Türkiye'deki üreticilerin ciroları kısıtlı.

✓ Türkiye bu sektörde güçlü olacaksa Güney Kore gibi yapip firmalar seçerek ayrı çalışmalar yapmalı.

Şirket satın alacağız

Abdi İbrahim olarak ise molekül üretimi için Avrupa'da bu konuda gelişmiş bir firmayı ya satın almak ya da ortak olmak istediklerini ekliyor.

Türkiye'de 2003'ten sonra yerli ilaç üreticileri birer birer uluslararası firmalara satılmak zorunda kaldı. Bugün Türk ilaç sanayi eşdeğer ilaç üretiminde başarılı ama bu yetmiyor. Ciddi politikalara ihtiyaç var!

Nezir Barut

TOBB BANKA KURSUN

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu 81 oda ve borsadan gelen şikâyetler üzerine açıklamayı sosyal medya üzerinden yapmıştı. Hisarcıklıoğlu'nun tweet'ine üyelerinden çok ilginç yorumlar da geldi. Bazıları şöyleydi:

✓ Alınan tedbirler sahada binbir bahane ile maalesef uygulanmıyor.
✓ Bahaneler bu süreçte işletme-

lerin iflasına zemin hazırlıyor. Finans sektörü keyfi uygulama ile işletmelere kan kusturuyor.

✓ TOBB ve devlet işbirliği ile banka kurulup üyelere hizmet edilse bu banka bozuntuları dize gelir.

✓ Kredi falan veren yok. Kimse kimseyi kandırmasın.

✓ Bayilikleri şehir şehir açıyorlar güya ve yetmiyor. Faizler de ca-

bası. Başkanım bunda da bir hayır vardır. Belki TOBB Kalkınma Bankası, TOBB KOBİ Bankacılığı, TOB Katılım gibi yapılanmalar neden olmasın.

Türkiye'nin 81 ilindeki tüm oda ve borsaların yer aldığı 1 milyon üyeli TOBB'un hükümetin sık sık başvurduğu kaynakları banka kurmaya yeter mi bilinmez?